

Vit skulu liva við avleiðingunum

Orð og mynd
Dagny Joensen

Fyri politikarnar er útbýggingin av andveikraforsorgini bert eitt mál sum skal avgreiðast, men foreldur og evnaveik skulu liva við avleiðingunum alt lívið!

— Hetta sigur Diana í Puntabyrgi, blaðstjóri á Javna og limur í felagnum gjøgnum eitt langt áramál.

Diana í Puntabyrgi er ein av teimum mongu foreldrunum í Javna, sum íhaldandi hevur arbeitt fyri at fáa evnaveikum í Føroyum, sømilig kor.

— Tí haldi eg, at tað var rætt, at viðurskiptini hjá evnaveikum í Føroyum vóru tikin upp til alment kjak, so sum hevur verið í seinastuni, sigur Diana.

— Viðurskiptini á Eirargarði eru rættiliga fløkjaslig, og eftir hvat frættist, so hava starvsfólkini úr at gera, bert fyri at fáa mest neyðturvuligu gerðarmálini hjá hondini.

Sum foreldur veit eg, at starvsfólkid hevur ein málsetning við hvørjum einstøkum búfólki sær, men hesin verður skúgvadur til viks, fyri at fáa endarnar at røkka saman á stovninum.

Tað kann heldur ikki vera rætt, tí tey hava útbúgvioð seg til annað og meira enn at arbeiða undir slíkum viðurskiptum.

Á landsstevnu hjá Javna hoyrði eg ein politikarasiga, at Eirargarður bert var ætlað sum ein fyrilísløysn, til tess at fáa tey brekaðu, sum vóru í Danmark, heimaftur.

Tað var eisini neyðugt og sum soleiðis eisini ein loysn, sum vit foreldur kundu góðtaka.

Áður visti føroyingar nærur ikki um hetta brek, tí tey evnaveiku vóru fjald á Røðbygaard

Diana í Puntabyrgi: — Eg veit ikki, um politikarnir eru móti at útbýgja andveikraforsorgina ella um tað er tí, at teir ikki hava sett seg nóg væl inn í málið. Kortini vóni eg, at nakað munagott fer at spyrjast burtúr frameftir

og øðrum stovnum í Danmark. Nú eru tey so komin heimaftur og vit siggja tey á gøtuni. Vit vita, at tey eru tí!

Kenna medábyrgd

— Serliga umrøðan í seinastuni hevur rættuliga givið almenninginum nakað at hugsa um. Úrslitið hevur verið, at fólk í hópatali melda seg sum lim í Javna. Hetta eru fólk, sum ikki beinleiðis hava við brekað at gera í gerandisdegnum, men sum nú fegin vilja stuðla okkum.

Fyri okkum foreldur kennist tað sum eitt herðaklapp, at berjast viðari fyri, at vit ongantið aftur koma í tí støðu, at ikki er rúm fyri okkara børnum her á landi.

At málið hevur verið viðgjørt í Útvarpinum hevur eisini havt annað við sær, — nevnliga, at tey evnaveiku, sum ikki duga at lesa, nú eru greið yvir støðuna. Nógvar teirra eru bangin, tí tey vænta seg verða sendan av landinum. Tað er hugstoytandi, men serliga ógvusligt kennist tað fyri okkum foreldur, tá eldri evnaveik, sum hava verið send av landinum, sum børn, nú siga við okkum foreldur, at tey halda at tað er synd í okkum.

Eingin framgongd

Hvat heldur tú um tað sum politikarir og onnur hava sagt um hetta mál í seinastuni?

— Eg veit ikki hvat eg skal siga. Minnist bert hvussu fegin vit vóru í Javna, tá fyrsta lögtingsamtyktin kom í 1976, sum álegði landsstýrinum viðari útbýgging fyri evnaveik. Tá hildu vit at rættulig gongd fór at koma á málið. Síðan var ein nevnd sett undir landsstýrinum, at kanna umstøðurnar fyri útbýgging í smærri eindir.

Í 1982 var hetta álitið liðugt, men ikki fyrr enn ár seinni fekk Javni álitið sendandi. Vit vistu tá einki um innihaldið.

Í 1983 kom enn ein lögtingsamtykt sum álegði og heimilaði landsstýrinum at útvega neyðugu bygningar til at taka móti evnaveikum sum kundu og vildu flyta heimaftur og útbýgging av andveikraforsorgini, men heldur ikki henda hevur givið nakað úrslit.

Um eg felli frá?

Í samband við brævið vit sendu til Landsstýrið, lögtingslimir og fólkatingslimir, var fundur í Landsstýrinum herfyri, har Eilif Samuelsen, tók móti umboðum fyri Javna. Eg var við á hesum fundi, sum

ikkí gav okkum serligar vónir fyri framtíðina.

— Tá spurdi eg Eilif Samuelsen persónliga, hvat hann hevði til børn míni, um eg ein dag felli frá. Landsstýrismaðurin svaraði mær ikki hesum spurningi.

— Eg haldi ikki, at politikarar skilja støðu okkara. Teir hava ikki skil fyri, hvussu vit kenna okkum kroystan upp í ein krók.

Á hesum fundi kom eisini fram, at ein nevnd var sett, sum skuldi kann figgarligu viðurskiptini viðvikjandi útbýgging í smærri eindir innan andveikraforsorgina. Vit hava spurt okkum fyri, hvør er komin í hesa nevnd, men eingin veit tað. Fyri Javna er í hvussu so er eingin limur í hesi nevnd.

Tað er greitt, at tað er av stórum týðningi fyri okkum foreldur, at vit fáa innlit í teimum avgerðum, sum her skulu takast.

Málið gerst so mikið ógreiðari og støðan ótryggari, tá vit skulu liva undir teimum atgerðum ið verða tiknar í hesum máli. Fyri okkum verður tað ongantið ein avgreiðsla, sum er lokin.

Seymurin

— Á fundinum kom eg at hugsa um seymin á arbeiðsborðinum, sum fólk áður brúktu at koyra áminningarseðlar, kvittanir o.a. i.

— Hava politikarar slíkan seym á arbeiðsborði teirra, har teir savna lögtingsamtyktir saman?

— Torført er at skilja okkara støðu órðvisi í dag, serliga tá Eilif Samuelsen á sama fundi segði, at um málið skuldi reistast í Danmark, so skuldi tað verða álvarsamt.

Um hetta málið ikki er álvarsamt, so veit eg ikki.

Hvur tú mist mótið?

— Nei, tað havi eg kortini ikki. Hóast eg vildi lýst støðuna positivari frá politikar síðu, so er tað veruliga ikki so nógvar at siga. Kortini haldi eg, at teir hava vist, at teir í ávisum forum vilja hjálpa okkum, men málið er seinkað ferð eftir ferð. Vit kenna okkum sviðt, men ongantið so nógvar, at vit ikki vóna, at loysn kemur í næstum.

— Tað er vónin, sum heldur okkum uppi, og politikarnir eins og onnur fólk hava eisini kenslur, medvit og ábyrgd, so vit fara at arbeiða viðari móti málinum, sum er at fáa sømilig kor fyri okkara evnaveiku, sigur Diana at enda.